

Wprowadzenie

do adhortacji apostolskiej o ewangelizacji w świecie współczesnym

‘Evangeliis Nuntiandi’ jest adhortacją apostolską opublikowaną 8 grudnia 1975 r. przez papieża Pawła VI. Swoją nazwę wywodzi od pierwszego słowa tekstu: *Evangeliis nuntiandi aetatis studium nostrae hominibus* (głoszenie Ewangelii ludziom naszych czasów).

Evangeliis Nuntiandi zawiera prace Synodu Biskupów, który odbył się w dniach 27 września i 26 października 1974 r. Wśród tych, którzy brali udział w przygotowaniu Synodu był kardynał Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II. Z proponowanych tematów, papież Paweł VI wybrał temat o ewangelizacji świata. Ewangelizacja napotykała na poważne trudności. Kościół stanął wobec wypełnienia swojej misji w nowej rzeczywistości ze względu na wielość i szybkość zmian w społeczeństwie, a także i w samym Kościele. Istnieje więc konieczność zastanowienia się, jak w tym nowym świecie w okresie transformacji Kościół ma wypełniać zbawczą misję.

Ewangelizacja była sprawą priorytetową dla Ojca Świętego, jak sam powiedział: warunki społeczne zobowiązują nas zatem do zmiany metod, aby znaleźć odpowiednie środki w celu doprowadzenia współczesnego człowieka do chrześcijaństwa, w którym człowiek znajdzie odpowiedzi na nurtujące go pytania.

27 września 1974 r. uroczystą Mszą świętą dokonano otwarcia Synodu Biskupów na temat ewangelizacji we współczesnym świecie. Papież modlił się do Boskiego Mistrza podczas Mszy św.: „Panie Jezu fakt ewangelizacji rodzi się, jak rzeka, rzeka, która ma swoje źródło, a Ty, Jezu Chryste, jesteś tym źródłem. Jesteś historyczną przyczyną; Jesteś skuteczną przyczyną, przekraczanie cudowny fenomen: od Ciebie, Panie, apostołstwa urodził od Ciebie, Zbawiciela; od Ciebie, zasady i model”. W czasie otwarcia

Zgromadzenia Ojciec święty Paweł VI postawił trzy słynne pytania: „Kim jesteśmy?”, „Co robimy?”, „Co robić będziemy?”. W swojej inauguracyjnej wypowiedzi papież mówił o zmienionym charakterze ewangelizacji, jak również metodach i środkach, które muszą być odpowiednie do głoszenia Dobrej Nowiny.

Źródła: <http://www.nccbuscc.org/evangelization/apostolic.shtml> lub <http://www.vatican.va/>

Pytania do refleksji i dyskusji we wspólnocie

1. Co to jest „ewangelizacja”, co ona oznacza dla Ciebie i Twojej wspólnoty?
2. Szukaj w Regule i Konstytucjach Generalnych Franciszkańskiego Zakonu Świeckich tych punktów, które mówią – bezpośrednio lub pośrednio – o „Ewangelizacji”.
3. W celu wsparcia pracy z adhortacją apostolską „Evangelii nuntiandi” każdy powinien otrzymać tekst tej adhortacji.

SEKCJA II: Duchowość i Nauka Społeczna Kościoła

I Temat III: Światowy Dzień Pokoju – 1 stycznia 2011

Wolność religijna, drogą do pokoju (nr 1-5) [1]

Opracowanie, podsumowanie i pytania ks. Amando Trujillo, TOR

Na początku Nowego roku zwykle mamy wiele oczekiwań i pragnień, dziękujemy Panu za miniony rok, za Jego wiele łask. Przed nami pojawia się wiele wyzwań. Na początku każdego roku kalendarzowego Kościół uroczyście obchodzi święto Matki Bożej. Liturgia zaprasza nas w ten dzień do pójścia za przykładem pasterzy, którzy „udali się też z pośpiechem do Betlejem i znaleźli Maryję, Józefa i niemowlę leżące w żłobie” (Łk 2,16). Zaprasza także do uczenia się od Maryi, która „zachowywała wszystkie w te sprawy i rozważała je w swoim sercu” (Łk 2,19). Szukamy niestrudzenie Jezusa w naszym życiu. Pan Jezus pozwala nam dostrzec niezliczone Jego łaski, które otrzymujemy. W Jezusie każdy z nas „nie jest już niewolnikiem, lecz synem, a jeśli synem to i

dziedzicem przez Boga” (Ga 4,7). (Tej wielkiej godności nie można zrozumieć bez wpływów zarówno indywidualnych i społecznych). W swoim przesłaniu na obchodzony Światowy Dzień Pokoju, 1 stycznia 2011 r. papież Benedykt XVI zastanawia się nad sytuacją w dzisiejszym świecie (w naszych krytycznych czasach), która jest bezpośrednio związana z zachowaniem godności istot ludzkich oraz naszej tożsamości (najgłębsze i największe aspiracje) jako dzieci Bożych: Wolność religijna drogą do pokoju.

Papież Benedykt XVI składa życzenia pogody ducha, pomyślności, ale przede wszystkim życzy wszystkim pokoju i jednocześnie wyraża żal, z powodu prześladowań, dyskryminacji, przemocy i nietolerancji religijnej. Ojciec święty w szczególny sposób zwraca uwagę na sytuację w Iraku, gdzie przemoc i konflikty są przeszkodami do „upragnionej stabilizacji i pojednania”. Wspomina serię ataków z użyciem przemocy, która rozpoczęła się 31 października, gdy „dwóch księży i ponad pięćdziesięciu wiernych zginęło, kiedy zgromadzili się na Mszy św. w katedrze Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Bagdadzie. Ojciec św. zapewnia zagrożone wspólnoty chrześcijańskie o jego duchowej z nimi bliskości, o bliskości całego Kościoła, która znalazła konkretny wyraz w ostatnim Zgromadzeniu Specjalnym Synodu Biskupów poświęconym dla Bliskiego Wschodu – skierowało ono słowa zachęty do wspólnot katolickich żyjących w Iraku i na całym Bliskim Wschodzie, by żyły w jedności i nadal dawały na tych ziemiach odważne świadectwo wiary.

Papież wyraża także podziękowanie tym „Rządom, które dokładają starań, aby ulżyć w cierpieniach tym braciom w człowieczeństwie i wzywa wszystkich katolików do modlitwy i wsparcia dla tych braci w wierze, którzy są ofiarami przemocy i nietolerancji „Następnie stwierdził: „Wielu chrześcijan, którzy codzienne doświadczają zniewagi, żyją w lęku, ponieważ dążą do prawdy, do wyznawania wiary w Jezusa Chrystusa, i kierują apel o poszanowanie wolności religijnej. Ta sytuacja jest nie do przyjęcia, ponieważ stanowi obrazę Boga i

godności człowieka, ponadto, jest to zagrożenie dla bezpieczeństwa i pokoju, oraz przeszkodą do osiągnięcia autentycznego i integralnego rozwoju człowieka. Wolność religijna umożliwia ukierunkowanie swojego życia osobistego i społecznego na Boga. W Jego świetle stają się w pełni zrozumiałe tożsamość, sens i cel istnienia osoby. Papież stwierdza, że odmawianie czy ograniczanie tej wolności jest równoznaczne z zawężaniem wizji osoby ludzkiej; umniejszanie roli religii oznacza tworzenie społeczeństwa niesprawiedliwego, ponieważ nie uwzględnia prawdziwej natury człowieka. W związku z tym prosi wszystkich ludzi dobrej woli do odnowy zaangażowania w budowanie świata, w którym wszyscy swobodnie będą mogli głosić swoją religię bądź swoją wiarę i żyć miłością do Boga całym sercem, całą duszą i całym umysłem (por. Mt 22, 37).

W drugim punkcie papież mówi, że prawo do wolności religijnej jest zakorzenione w godności osoby ludzkiej, która ma charakter transcendentny. W tym sensie, dodaje: „bez otwarcia się na transcendencję, osoba ludzka skupia się na sobie, nie potrafi znaleźć odpowiedzi na rozbrzmiewające w sercu pytania o sens życia ani zdobyć trwałych wartości i zasad etycznych, nie potrafi też doświadczyć autentycznej wolności i budować sprawiedliwego społeczeństwa”.

Benedykt XVI następnie stwierdza, że Pismo święte mówi o wartości ludzkiej godności, a więc cytuje: „... czym jest człowiek, że o nim pamiętasz ...? Uczyniłeś go niewiele mniejszym od istot niebieskich, chwałą i czcią go uwieńczyłeś. Obdarzyłeś go władzą nad dziełami rąk Twoich; złożyłeś wszystko pod jego stopy” (Ps 8, 4-7).

Następnie papież mówi: „Transcendentna godność osoby jest istotną wartością mądrości judeochrześcijańskiej, a dzięki rozumowi może być uznana przez wszystkich. Tę godność, pojmowaną jako zdolność do wychodzenia poza granice własnej materialności i szukania prawdy, należy uznać za *dobro* powszechne, niezbędne do budowania społeczeństwa, mającego na celu realizację i pełnię człowieka. Poszanowanie zasadniczych elementów godności

człowieka, takich jak prawo do życia i prawo do wolności religijnej, jest warunkiem legitymacji moralnej wszelkiej normy społecznej i prawnej”.

W trzecim punkcie swojego orędzia, papież mówi, że wolność religijna jest źródłem wolności moralnej. Chodzi tu o otwarcie się na prawdę, na dobro, na Pana Boga, bo to jest zakorzenione w naturze ludzkiej, nadaje człowiekowi godność i gwarantuje pełny wzajemny szacunek osób. Wolność religijna oznacza nie tylko brak przymusu, lecz przede wszystkim jako zdolność podporządkowania własnych wyborów prawdzie. Poza tym, papież potwierdza, że *„Wolność nastawiona wrogo w stosunku do Boga lub na Niego obojętna przeczy w końcu samej sobie i nie gwarantuje pełnego poszanowania drugiego człowieka. I dalej mówi: „W związku z tym jest rzeczą nie do pomyślenia, by wierzący musieli wyrzec się części samych siebie – swej wiary – aby być aktywnymi obywatelami. Nigdy nie powinna zajść konieczność wyparcia się Boga, aby móc korzystać ze swoich praw” (6).*

Czwarty punkt jego orędzia wyjaśnia, że „religia to główna droga, która prowadzi nowe pokolenia do poznania w drugim człowieku brata i siostry, z którymi są powołani do wspólnej wędrówki i takiej współpracy, żeby wszyscy czuli, że są żywymi członkami jednego rodziny ludzkiej, z której nikt nie jest wykluczony. Potem podkreśla centralną i podstawową rolę rodziny, opartej na małżeństwie mężczyzny i kobiety”, która jest pierwszą szkołą formacji społecznej, kulturalnej, moralnej i duchowej dzieci

A w piątym punkcie swojego orędzia, Benedykt XVI stwierdza, że wolność religijna jest „także zdobyczą kultury politycznej i prawnej”. Jest ona podstawowym dobrem: każda osoba musi mieć możliwość swobodnego korzystania z prawa do wyznawania i wyrażania indywidualnie lub wspólnotowo własnej religii lub wiary, zarówno publicznie jak i prywatnie w

nauczaniu, w praktykach, w publikacjach, w sprawowaniu kultu i obrzędów. Ważne jest w tym zakresie prawo międzynarodowe, które nie dopuszcza żadnych odstępstw od wolności religijnej z wyjątkiem braku poszanowania słusznego wymogu ładu publicznego, zgodnego ze sprawiedliwością”. Ustawodawstwo międzynarodowe przyznaje zatem prawom natury religijnej taki sam *status*, jaki ma prawo do życia i do wolności osobistej, na potwierdzenie faktu, że należą one do *najważniejszych* praw człowieka, do praw uniwersalnych i naturalnych, z którymi prawo stanowione przez człowieka nie może być sprzeczne.

W ten sposób wolność religijna jest przedstawiana jako „synteza i szczyt” wszystkich podstawowych praw i wolności człowieka.

Pytania do refleksji i dyskusji we wspólnocie:

1. Co wcielenie Syna Bożego ma do powiedzenia na klimat prześladowań, dyskryminacji, przemocy i nietolerancji religijnej panującej w niektórych częściach świata?

2. Jak można wykorzystać Franciszkanów Świeckich do pomocy w opracowaniu większego poczucia wolności religijnej i pokoju w swoim mieście i kraju?